

II

(Tiesību akti, kuri pieņemti, piemērojot EK/Euratom līgumus, un kuru publicēšana nav obligāta)

LĒMUMI

KOMISIJA

KOMISIJAS LĒMUMS

(2008. gada 8. oktobris)

par pasākumu C 33/07 (ex N 339/06 un N 729/06), ko Vācija vēlas īstenot ar **IBG Beteiligungsgesellschaft Sachsen-Anhalt mbH** starpniecību

(izziņots ar dokumenta numuru C(2008) 5581)

(Autentisks ir tikai teksts vācu valodā)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

(2009/364/EK)

EIROPAS KOPIENU KOMISIJA,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 88. panta 2. punkta pirmo daļu,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Ekonomikas zonu un jo īpaši tā 62. panta 1. punkta a) apakšpunktu,

aicinājusi ieinteresētās personas iesniegt savas piezīmes atbilstīgi iepriekš minētajiem noteikumiem ⁽¹⁾,

ņemot vērā šīs piezīmes,

tā kā:

(2) Ar 2006. gada 22. jūnija vēstuli Komisija pieprasīja papildu informāciju. Vācija sniedza atbildi 2006. gada 13. jūlija vēstulē. Ar 2006. gada 31. augusta vēstuli Komisija pieprasīja papildu informāciju, ko Vācija iesniedza ar 2006. gada 22. septembra vēstuli. Ar 2006. gada 11. oktobra vēstuli Komisija pieprasīja vēl papildu informāciju, ko Vācija iesniedza ar 2006. gada 6. novembra vēstuli.

(3) Ar 2006. gada 9. novembra vēstuli, kas Komisijā reģistrēta tajā pašā dienā, Vācija paziņoja Komisijai par pasākuma otro daļu, kas Komisijā tika reģistrēta kā valsts atbalsts N 729/06. Tā kā abu paziņojumu (N 339/06 un N 729/06) priekšmets pārklājās, Komisija 2006. gada 6. decembra vēstulē ierosināja lietās apvienot un visu saraksti īstenot tā, lai tā skartu abas lietas, un lūdza iesniegt par abām lietām papildu informāciju. Vācija sniedza atbildi 2007. gada 23. janvāra vēstulē.

1. PROCEDŪRA

(1) Ar 2006. gada 30. maija vēstuli, kas Komisijā reģistrēta tajā pašā dienā, Vācija atbilstoši EK līguma 88. panta 3. punktam paziņoja Komisijai par pasākuma pirmo daļu, kas tika reģistrēta kā valsts atbalsts N 339/06.

(4) 2007. gada 28. februārī Komisija lūdza sniegt vēl papildu informāciju. Pēc termiņa pagarināšanas Vācija sniedza atbildi 2007. gada 11. aprīļa vēstulē. 2007. gada 4. maijā Komisija lūdza sniegt papildu informāciju. Pēc termiņa pagarināšanas Vācija sniedza atbildi 2007. gada 29. jūnija vēstulē.

⁽¹⁾ OV C 246, 20.10.2007., 20. lpp.

- (5) Ar 2007. gada 30. augusta vēstuli Komisija paziņoja Vācijai par savu lēmumu uzsākt EK līguma 88. panta 2. punktā paredzēto procedūru saistībā ar atbalstu (turpmāk – “lēmums par procedūras uzsākšanu”). Lēmums par procedūras uzsākšanu tika publicēts *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* ⁽²⁾. Komisija lūdza Vāciju un ieinteresētās personas iesniegt savas piezīmes.
- (6) Vācija iesniedza savas piezīmes par lēmumu par procedūras uzsākšanu ar 2007. gada 19. oktobra vēstuli. Pēc termiņa pagarināšanas Komisija ar 2007. gada 10. decembra vēstuli saņēma ieinteresētās personas, proti, *IBG Beteiligungsgesellschaft Sachsen-Anhalt mbH* (turpmāk – “*IBG-Fonds*”) piezīmes. Šīs piezīmes Komisija ar 2008. gada 21. janvāra vēstuli iesniedza Vācijai. Vācija atbildi sniedza 2008. gada 14. februāra vēstulē.
- (7) Ar 2008. gada 18. aprīļa vēstuli un 2008. gada 28. aprīļa un 11. jūnija e-pasta vēstulēm Komisija lūdza sniegt papildu informāciju. Vācija papildu informāciju iesniedza ar 2008. gada 5. jūnija vēstuli un 2008. gada 13. jūnija e-pasta vēstuli.

2. ATBALSTA PASĀKUMA APRAKSTS

- (8) *IBG-Fonds* ir Saksijas-Anhaltes federālajā zemē nodibināts un valsts finansēts riska kapitāla fonds. *IBG-Fonds* mērķis ir nodrošināt riska kapitālu uz tehnoloģijām orientētiem, novatoriskiem MVU Saksijā-Anhaltē, kas atrodas to attīstības agrīnajā un izaugsmes posmā. Saksija-Anhalte ir atbalstāms reģions EK līguma 87. panta 3. punkta a) apakšpunkta izpratnē ⁽³⁾.
- (9) Kopš 2007. gada 1. jūlija *IBG-Fonds* pārvalda pārvaldības sabiedrība *GOODVENT Beteiligungsmangement GmbH & Co. KG* (turpmāk – “fonda pārvaldītājs”), kas tika izvēlēta atklātā un nediskriminējošā publiskā iepirkuma procedūrā. Valsts finansējuma kopējais apmērs ir 130 miljoni euro. Pasākums ir spēkā līdz 2013. gada 31. decembrim.
- (10) *IBG-Fonds* piedāvā šādus ieguldījumus:
- a) atklāta līdzdalība, ieguldot vienā MVU divpadsmit mēnešu laikā līdz 1,5 miljoniem euro tad, ja privātu, neatkarīgu ieguldītāju līdzdalība sasniedz vismaz 30 % no kopējā ieguldījuma apjoma ar nosacījumiem, kas atbilst *IBG-Fonds* nosacījumiem;
- b) atklāta līdzdalība, ieguldot vienā MVU līdz 10 miljoniem euro, ieskaitot konvertēšanas iespējas, piemēram, konvertējamu obligāciju darījumus un parādzīmes ar garantijām, paredzētas privātai līdzdalībai līdzvērtīgā apmērā, ar tādiem pašiem nosacījumiem un līdzvērtīgu risku (*pari passu*);
- c) uzņēmumu daļu iegūšana bez balsstiesībām (turpmāk – “*IBG-Fonds* uzņēmumu daļu iegūšana bez balsstiesībām”), ieguldot vienā uzņēmumā ne vairāk par pieciem miljoniem euro; *IBG-Fonds* veic šos ieguldījumus patstāvīgi un neatkarīgi no privātiem ieguldītājiem, paturot šādi iegūtās uzņēmumu daļas ne ilgāk kā 10 gadus;
- d) jau pastāvošu *IBG-Fonds* piederošu uzņēmumu daļu bez balsstiesībām konvertēšana atklātā līdzdalībā, kas norit *pari passu* ar privātiem ieguldītājiem.
- (11) Lēmumā par procedūras uzsākšanu Komisija saistībā ar atklāto līdzdalību un konvertēšanas pasākumiem secināja, ka nav konstatējams valsts atbalsts par labu ieguldītājiem ⁽⁴⁾ vai *IBG-Fonds* pārvaldītājiem ⁽⁵⁾ EK līguma 87. panta 1. punkta izpratnē. Nebija iespējams izslēgt iespēju, ka pastāv valsts atbalsts EK līguma 87. panta 1. punkta izpratnē par labu *IBG-Fonds* ⁽⁶⁾ vai mērķa uzņēmumiem. Tomēr Komisija secināja, ka pasākums atbilst Kopienas pamatnostādņēm par valsts atbalstu, lai veicinātu riska kapitāla ieguldījumus mazos un vidējos uzņēmumos ⁽⁷⁾ (turpmāk – “pamatnostādnes”), un atbilstoši EK līguma 87. panta 3. punkta c) apakšpunktam ir saderīgs ar kopējo tirgu.
- (12) Lēmumā par procedūras uzsākšanu tika atsevišķi pārbaudīti *IBG-Fonds* veiktie ieguldījumi uzņēmumu daļās bez balsstiesībām, jo Vācija uzskatīja, ka tie ir ar tirgu saderīgi kredītinstrumenti un tādējādi nav valsts atbalsts EK līguma 87. panta 1. punkta izpratnē, tajā pašā laikā Komisija šaubījās, vai no ekonomiskā viedokļa *IBG-Fonds* veiktie ieguldījumi uzņēmumu daļās bez balsstiesībām ir uzskatāmi par kredītinstrumentiem vai pašu kapitāla instrumentiem.

⁽⁴⁾ Komisija to pamatoja tādējādi, ka *IBG-Fonds* un privātajiem ieguldītājiem ir vienādi pozitīvie un negatīvie riski un ieguvumi un viņu prasībām mērķa uzņēmuma maksātspējas gadījumā ir vienāds subordinācijas līmenis; gadījumā, ja notiek konvertēšana atklātā līdzdalībā, *IBG-Fonds* piederošie atklātās līdzdalības ieguldījumi tiek pareizi novērtēti, konvertējot kopējo atlīdzību (nominālvērtību, izmaksājamos maksājumus no nemainīgajām un mainīgajām procentu likmēm un vienreizējo atlīdzību) atklātā līdzdalībā.

⁽⁵⁾ Komisija to pamatoja ar to, ka tika norīkota atsevišķa pārvaldības sabiedrība, kas tika izvēlēta atklāta konkursa procedūrā.

⁽⁶⁾ Komisija uzskatīja *IBG-Fonds* par valsts uzņēmumu, kas, iespējams, var uzņemt kapitālu ar nosacījumiem, kas netiktu piešķirti kapitāla ieguldītājiem, kas rīkojas atbilstoši tirgus ekonomikas principiem.

⁽⁷⁾ OV C 194, 18.8.2006., 2. lpp.

⁽²⁾ Sk. 1. zemsvītras piezīmi.

⁽³⁾ N 459/06 – Valstu reģionālā atbalsta pamatnostādnes 2007.–2013. gadam – Valsts reģionālā atbalsta karte: Vācija (OV C 295, 5.12.2006., 6. lpp.).

3. PAMATOJUMS OFICIĀLĀS IZMEKLĒŠANAS PROCEDŪRAS UZSĀKŠANAI

- (13) Komisija uzsāka oficiālās izmeklēšanas procedūru, lai noskaidrotu, vai *IBG-Fonds* veiktie ieguldījumi uzņēmumu daļās bez balsstiesībām ir uzskatāmi par kredītinstrumentiem – kā to uzskata Vācija – vai par pašu kapitāla instrumentiem. Gadījumā, ja *IBG-Fonds* veiktie ieguldījumi uzņēmumu daļās bez balsstiesībām patiešām būtu uzskatāmi par kredītinstrumentiem, tad lēmuma pieņemšanā, lai noskaidrotu, vai šie ieguldījumi ir valsts atbalsts par labu mērķa uzņēmumiem EK līguma 87. panta 1. punkta izpratnē, noteicošais bija Komisijas paziņojums par atsaucis likmes un diskonta likmes noteikšanas metodi ⁽⁸⁾ (turpmāk – “1997. gada paziņojums”); šis paziņojums ir piemērojams kā tirgus likmes kritērijs ⁽⁹⁾.
- (14) Lēmumā par procedūras uzsākšanu Komisija puda viedokli, ka *IBG-Fonds* veiktie ieguldījumi uzņēmumu daļās bez balsstiesībām, ja tie ir uzskatāmi par kredītinstrumentiem, nesniegtu konkrētajiem uzņēmumiem nekādas priekšrocības EK līguma 87. panta 1. punkta izpratnē, jo atbilstoši 1997. gada paziņojumam būtu saderīgi ar kopējo tirgu. Tomēr gadījumā, ja *IBG-Fonds* veiktie ieguldījumi uzņēmumu daļās bez balsstiesībām ir uzskatāmi par pašu kapitāla instrumentiem, tad nevarētu izslēgt iespēju, ka pastāv valsts atbalsts par labu mērķa uzņēmumiem, jo ar šo pasākumu, iespējams, tiktu novērsta riska kapitāla tirgus nepilnības.
- (15) Lai noskaidrotu jautājumu, vai *IBG-Fonds* veiktie ieguldījumi uzņēmumu daļās bez balsstiesībām ir kredītinstrumenti vai pašu kapitāla instrumenti, lēmumā par procedūras uzsākšanu atbilstoši pamatnostādņu 4.3.3. punktam tika pārbaudīta instrumentu ekonomiskā būtība un ņemts vērā, kāda ir riska pakāpe, ko uzņemas ieguldītājs, kādi ir iespējamie ieguldītāja zaudējumi, vai ir ievērots no peļņas atkarīgas atlīdzības pārsvars salīdzinājumā ar noteiktu atlīdzības lielumu, kā arī ieguldītāja pakārtotība mērķa uzņēmuma bankrota gadījumā un kāda ir attieksme pret konkrēto ieguldījuma instrumentu atbilstoši valsts tiesību, reglamentējošajām, finanšu un grāmatvedības normām.
- (16) Pārbaudot *IBG-Fonds* veikto ieguldījumu uzņēmumu daļās bez balsstiesībām ekonomisko būtību, Komisija konstatēja šādas iespējamās atšķirības starp standarta kredītinstrumentiem un *IBG-Fonds* veiktajiem ieguldījumiem uzņēmumu daļās bez balsstiesībām.

- a) *Subordinācija*: mērķa uzņēmuma maksātspējas gadījumā *IBG-Fonds* veiktajiem ieguldījumiem uzņēmumu daļās bez balsstiesībām ir prioritāte attiecībā pret pašu kapitālu, taču pakārtotība attiecībā pret aizdevumiem un citām svešām saistībām.
- b) *Garantijas*: *IBG-Fonds* veiktie ieguldījumi uzņēmumu daļās bez balsstiesībām ir nodrošināti (vismaz 10 % apmērā), tomēr ievērojami zemākā līmenī, salīdzinot ar aizdevumu segšanai nepieciešamo līmeni.
- c) *Atmaksāšana*: *IBG-Fonds* veiktie ieguldījumi uzņēmumu daļās bez balsstiesībām tiek divreiz gadā atmaksāti, savukārt standarta kredītinstrumentu gadījumā kapitāls parasti tiek atmaksāts ik mēnesi, pieskaitot procentus.
- d) *Informācijas un kontroles tiesības*: tika konstatētas atšķirības saistībā ar informācijas un kontroles tiesībām, kaut arī standarta kredītu līgumi dažreiz satur noteikums par īpašnieku un kontroles maiņu.
- e) *Tiesības pārtraukt līgumu*: šajā saistībā, šķiet, pastāvēja zināmas atšķirības.
- f) *Atlīdzība*: saistībā ar vienreizējo, no peļņas apjoma atkarīgo atlīdzību nebija iespējams viennozīmīgi konstatēt, vai fiksētā atlīdzība ir dominējošā atlīdzības komponente.

- (17) Tādēļ Komisija šaubījās par to, vai *IBG-Fonds* veiktie ieguldījumi uzņēmumu daļās bez balsstiesībām ir uzskatāmi par kredītinstrumentiem, un aicināja ieinteresētās personas iesniegt savas piezīmes par šo jautājumu.

4. IEINTERESĒTO PERSONU PIEZĪMES

- (18) Atbilstoši Padomes 1999. gada 22. marta Regulas (EK) Nr. 659/1999, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus EK līguma 93. panta piemērošanai ⁽¹⁰⁾, 20. panta 2. punktam Komisija pēc paziņojuma *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* ⁽¹¹⁾ saņēma atzinumus no vienas ieinteresētās personas (*IBG-Fonds*), kas norādīja visaptverošus argumentus par to, ka *IBG-Fonds* veiktie ieguldījumi uzņēmumu daļās bez balsstiesībām ir uzskatāmi par kredītinstrumentiem.

⁽⁸⁾ OV C 273, 9.9.1997., 3. lpp.

⁽⁹⁾ Šie argumenti ir piemēroti arī Komisijas agrākajos lēmumos: Valsts atbalsts N 344/06 – Vācija: “SBC” (OV C 157, 10.7.2007., 8. lpp.); Valsts atbalsts N 104/05 – Vācija: “Regio MIT Regionalfonds Mittelhessen” (OV C 295, 26.11.2005., 8. lpp.); Valsts atbalsts N 212/04 – Vācija: “EFRE-Risikokapitalfonds Berlin” (OV C 95, 20.4.2005., 8. lpp.); Valsts atbalsts N 213/04 – Vācija: “EFRE-Risikokapitalfonds Schleswig-Holstein” (OV C 72, 24.3.2006., 2. lpp.); Valsts atbalsts N 266/04 – Vācija: “EFRE-Risikokapitalfonds Thüringen” (OV C 95, 20.4.2005., 9. lpp.); Valsts atbalsts N 310/04 – Vācija: “EFRE-Risikokapitalfonds Brandenburg” (OV C 79, 1.4.2006., 25. lpp.).

⁽¹⁰⁾ OV L 83, 27.3.1999., 1. lpp.

⁽¹¹⁾ Sk. 1. zemsvītras piezīmi.

a) Subordinācija

- (19) *IBG-Fonds* izskaidro ieguldījumu uzņēmumu daļās bez balsstiesībām pakārtotību. Saskaņā ar šo skaidrojumu par subordināciju vienojas brīvprātīgi, un tā nav noteikta tiesību aktos. Principā tas neesot neparasti, ja kredītinstrumentiem piemēro dažādas prioritātes. Finansējot uzņēmumu iegādi, prasības parasti tiek iedalītas prioritārās un tādās, kas ir pakārtotas. Savās piezīmēs *IBG-Fonds* norāda, ka ieguldījumi uzņēmumu daļās bez balsstiesībām, iespējams, varētu būt pakārtoti attiecībā pret aizdevumiem un citām svešām saistībām, tomēr tie vienmēr esot prioritāri attiecībā pret pašu kapitālu un nekādā gadījumā neesot saistīti ar mērķa uzņēmuma zaudējumiem.

b) Garantijas

- (20) *IBG-Fonds* paskaidro, ka 10 % līdz 30 % no ieguldījumu uzņēmumu daļās bez balsstiesībām vērtības esot nodrošināti ar mērķa uzņēmumu kapitāla daļu īpašnieku garantijām. Precīzais garantiju apmērs esot atšķirīgs katrā atsevišķajā gadījumā, īpaši atkarībā no aktīviem, ko kapitāla daļu īpašnieki iepriekš ir nodevuši uzņēmumam, piemēram, pašu kapitāla vai tiesību uz intelektuālo īpašumu veidā. Kredītinstrumenti varot būt dažādi katrā atsevišķajā gadījumā. Praksē pastāvot pat 0 % nodrošinājums (tā dēvētā "blanko kredīta" gadījumā), tomēr tas nepadarot kredītinstrumentu automātiski par pašu kapitāla instrumentu.

c) Atmaksāšana

- (21) Saskaņā ar *IBG-Fonds* sniegto informāciju atmaksāšanas iespējas *IBG-Fonds* veikto ieguldījumu uzņēmumu daļās bez balsstiesībām gadījumā ir līdzīgas kā kredītinstrumentu gadījumā. Standarta kredītu gadījumā kapitāls netiek obligāti atmaksāts ik mēnesi, pieskaitot procentus atbilstoši uzņēmuma likviditātei. Atmaksāšana ik pa pusgadam vai ik ceturksni esot tikpat pieņemama, kā ikmēneša atmaksāšana. Saskaņā ar Vācijas Civilkodeksu (BGB) procenti esot maksājami, beidzoties gadam, taču esot iespējams vienoties arī par citiem noteikumiem.
- (22) Saistībā ar kapitāla atmaksāšanu *IBG-Fonds* atsaucas uz Civilkodeksu, saskaņā ar ko atmaksāšana jāveic, ja aizdevums tiek uzteikts, izņemot gadījums, kad līgumā ir paredzēti atkāpes noteikumi. *IBG-Fonds* veiktie ieguldījumi uzņēmumu daļās bez balsstiesībām atbilstot Vācijas Civilkodeksam, neietverot līgumiski atrunātus atkāpes nosacījumus.

d) Informācijas un kontroles tiesības

- (23) *IBG-Fonds* norāda vēl citus argumentus par līdzību, kas pastāv starp *IBG-Fonds* veikto ieguldījumu uzņēmumu daļās bez balsstiesībām un kredītinstrumentu īpašnieku un kontroles maiņas noteikumiem. Īpašnieku un

kontroles maiņas noteikumu atrunāšana kredītu līgumos esot vispārpieņemta prakse. Īpaši banku kredītu, kā arī projektu un uzņēmumu iegādes finansēšanas gadījumos kreditori uzstājot, lai šādi noteikumi tiktu iekļauti. Šiem kredītu veidiem un *IBG-Fonds* veiktajiem ieguldījumiem uzņēmumu daļās bez balsstiesībām kopējs ir garais termiņš un fakts, ka atmaksa jāveic tikai līguma pārtraukšanas gadījumā. Par atlīdzību kreditori pieprasīja diezgan visaptverošas vienošanās, ar ko tiem tika piešķirtas tiesības pārtraukt līgumu pirms termiņa beigām gadījumos, ja parādnieks pārkāpj līguma noteikumus.

- (24) Vācijas privāto banku jumta organizācija – *Bundesverband deutscher Banken* (Vācijas banku federālā apvienība) – ir izstrādājusi īpašu tipveida līgumu, kurā ir iekļauti visaptveroši īpašnieku un kontroles maiņas noteikumi. Saistībā ar projektu un uzņēmumu iegādes finansēšanu *IBG-Fonds* atsaucas uz vairākiem atbilstošiem Vācijas komentāriem, kuros tiek paskaidroti un atzīti visaptveroši kontroles noteikumi kreditoriem.

e) Tiesības pārtraukt līgumu

- (25) *IBG-Fonds* norāda citus argumentus saistībā ar līdzību, kas pastāv starp *IBG-Fonds* veikto ieguldījumu uzņēmumu daļās bez balsstiesībām un kredītinstrumentu nosacījumiem saistībā ar tiesībām pārtraukt līgumu. Gan mērķa uzņēmumam, gan *IBG-Fonds* esot tiesības pārtraukt līgumu gadījumos, kad tiek pārkāpts līgums, netiek izpildīti atrunātie noteikumi, tiek sniegta nepatiesa informācija vai notikusi kontroles maiņa. Saistībā ar *IBG-Fonds* veikto ieguldījumu uzņēmumu daļās bez balsstiesībām līguma nosacījumu terminoloģijas atšķiršanos no standarta kredītu līgumu terminoloģijas tiek norādīts, ka tas esot tikai veids, kā tiek izpausta šī instrumenta īpatnība, salīdzinot ar standarta kredītu.

f) Atlīdzība

- (26) *IBG-Fonds* paskaidro *IBG-Fonds* veikto ieguldījumu uzņēmumu daļās bez balsstiesībām atlīdzības sistēmu, saskaņā ar kuru fiksētā atlīdzība esot galvenais elements ikgadējā kopējā atlīdzībā, kas sasniedz 13 %. Kopējo atlīdzību veidojot fiksētā procentu likme, kas tiek noteikta, pamatojoties uz mērķa uzņēmuma kredītriska novērtējumu, un kuru izmaksā neatkarīgi no ieguldījumu rentabilitātes, kā arī no peļņas atkarīgs elements, kas tiek izmaksāts, ja ir pārsniegti noteikti rentabilitātes kritēriji. No peļņas atkarīgais elements vienmēr ir vismaz par 250 bāzes punktiem zemāks nekā elements ar fiksēto procentu likmi. Papildus ikgadējai kopējai atlīdzībai 13 % apmērā tiek izmaksāta vienreizēja, fiksēta no peļņas apjoma atkarīga atlīdzība, kas tiek aprēķināta kā veikto ieguldījumu uzņēmumu daļās bez balsstiesībām nominālās summas procentu likme un kas neesot atkarīga no ieguldījumu rentabilitātes.

g) Grāmatvedības un nodokļu sistēma

- (27) *IBG-Fonds* detalizēti norāda, ka saskaņā ar Vācijas tiesību aktiem (civiltiesību, grāmatvedības un nodokļu tiesību normām) un starptautiskajiem uzskaites procedūru noteikumiem (starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem (*IFRS*), starptautiskajiem grāmatvedības standartiem (*IAS*)) *IBG-Fonds* veiktie ieguldījumi uzņēmumu daļās bez balsstiesībām tiek uzskatīti par tipiskiem ieguldījumiem uzņēmumu daļās bez balsstiesībām un līdz ar to par kredītinstrumentiem.

5. VĀCIJAS PIEZĪMES

5.1. Piezīmes saistībā ar lēmumu par procedūras uzsākšanu

- (28) Atbilstoši Regulas (EK) Nr. 659/1999 20. panta 2. punktam Komisija pēc paziņojuma *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* ⁽¹²⁾ saņēma Vācijas piezīmes. Vācija uzskata, ka *IBG-Fonds* veiktie ieguldījumi uzņēmumu daļās bez balsstiesībām šādu iemeslu dēļ ir uzskatāmi par tipiskiem ieguldījumiem uzņēmumu daļās bez balsstiesībām un tādējādi par kredītinstrumentiem:
- no civiltiesību, grāmatvedības un nodokļu tiesību aktu viedokļa šie ieguldījumu instrumenti tiek uzskatīti par ārējo kapitālu (*Fremdkapital*);
  - informācijas un kontroles tiesības, kā arī noteikumi par ieguldījumu pārtraukšanu esot līdzīgi kredītinstrumentu tiesībām un noteikumiem;
  - līdzīgi kā kredītinstrumentu jomā, arī ieguldījuma pārtraukšanās gadījumā esot jāatmaksā viss kapitāls, pieskaitot procentus;
  - dominējošais atlīdzības elements ir elements ar fiksētu procentu likmi, kas liecinot par to, ka *IBG-Fonds* veiktos ieguldījumus uzņēmumu daļās bez balsstiesībām jāuzskata par kredītinstrumentiem;
  - IBG-Fonds* veikto ieguldījumu uzņēmumu daļās bez balsstiesībām pakārtotība attiecībā pret kredītiem un citām svešām saistībām esot nepieciešama, lai kredīta ņēmēja sliktā kredīta stāvokļa dēļ izvairītos no tūlītējas maksātnespējas atbilstoši grāmatvedības noteikumiem;
  - esot vispārpieņemts, ka bankas un kredītiestādes mezanīna kapitālu uzskatot par kredītinstrumentu arī tad, ja tas nav nodrošināts.

5.2. Piezīmes par ieinteresēto personu atzinumiem

- (29) Savās piezīmēs par ieinteresēto personu atzinumiem Vācija piekrīt *IBG-Fonds* viedoklim un atkārtoti secinā-

jumus no saviem atzinumiem saistībā ar lēmumu par procedūras uzsākšanu. Vācija arī uzsver, ka *IBG-Fonds* veiktie ieguldījumi uzņēmumu daļās bez balsstiesībām atbilda tirgus nosacījumiem un nebija valsts atbalsts, jo tie esot saderīgi ar Komisijas paziņojumu par atsaucē likmes un diskonta likmes noteikšanas metodes grozījumiem ⁽¹³⁾ (turpmāk – “2008. gada paziņojums”).

- (30) Turpmākajā sarakstē ar Komisiju Vācija sniedza skaidrojumu par *IBG-Fonds* kredītvērtējuma sistēmu, kuru pārbaudīja *PricewaterhouseCoopers*; saskaņā ar šo sistēmu mērķa uzņēmumi tiek klasificēti, sākot no “ļoti labi” (AAA) līdz “slikti/finansiālas grūtības” (CCC), turklāt uzņēmumi, kas saņēmuši CCC vērtējumu, nesaņem finansējumu. Mērķa uzņēmumu kredītrisku novērtēšanā tiek ņemts vērā *IBG-Fonds* ieguldījumu zemais nodrošinājums un pakārtotība.

- (31) Kredītvērtējuma sistēma esot pamats tam, lai noteiktu riskam atbilstošas procentu likmes. Ieguldījumi uzņēmumu daļās bez balsstiesībām vienmēr tiek atlīdzināti ar fiksētu procentu likmi, ko veidoja *IBOR* un atbilstoša rezerve. Atkarībā no uzņēmumam piešķirtā novērtējuma tā varēja būt no 100 līdz 650 bāzes punktiem. To uzņēmumu gadījumā, kas nebija iekļauti *IBG-Fonds* kredītvērtējuma sistēmā, tiek piemērota rezerve, kas sasniedz vismaz 400 bāzes punktus, tomēr šī rezerve nekad neesot mazāka par to rezervi, kuru piemērotu mātes uzņēmuma gadījumā.

6. ATBALSTA NOVĒRTĒJUMS

6.1. Juridiskais pamats

- (32) Vācija paziņoja par pasākumu pirms tā īstenošanas un tādējādi ir izpildījusi savu pienākumu atbilstoši EK līguma 88. panta 3. punktam. Pasākums stājas spēkā tikai, kad to apstiprinājis Komisija.

6.2. Juridiskais pamats atbalsta novērtējumam

6.2.1. *IBG-Fonds* veikto ieguldījumu uzņēmumu daļās bez balsstiesībām ekonomiskā klasifikācija

- (33) Lai noskaidrotu jautājumu, vai *IBG-Fonds* veiktie ieguldījumi uzņēmumu daļās bez balsstiesībām no ekonomiskā viedokļa ir kredītinstrumenti vai pašu kapitāla instrumenti, šie instrumenti bija jāpārbauda atbilstoši pamatnostādņem. Pamatnostādņu 2.2. punktā kvazikapitāla ieguldījumu instrumenti un parāda ieguldījumu instrumenti ir definēti šādi:

⁽¹²⁾ Sk. 1. zemsvītras piezīmi.

⁽¹³⁾ OV C 14, 19.1.2008., 6. lpp.

— “kvazikapitāla ieguldījumu instrumenti” ir instrumenti, kuru nestā peļņa turētājam (ieguldītājam/aizdevējam) ir galvenokārt atkarīga no attiecīgās mērķa uzņēmēj sabiedrības peļņas vai zaudējumiem, kuriem saistību neizpildes gadījumā nav nodrošinājuma. Šī definīcija ir balstīta uz pieeju tā atspoguļošanai pēc būtības,

— “parāda ieguldījumu instrumenti” ir aizdevumi un citi finansēšanas instrumenti, kas nodrošina aizdevējam/ieguldītājam noteiktās minimālās atlīdzības galveno daļu un kuriem ir vismaz daļējs nodrošinājums. Šī definīcija ir balstīta uz pieeju tā atspoguļošanai pēc būtības.

(34) Saskaņā ar pamatnostādņu 4.3.3. punktu “Komisija pievērsīs vairāk uzmanības nevis instrumenta nosaukumam un tam, kā to kvalificējuši ieguldītāji, bet gan tā saimnieciskajai būtībai (...) īpaši Komisija ņems vērā, kāda ir mērķa uzņēmēj sabiedrības riska pakāpe, ko uzņēmies ieguldītājs, iespējamus zaudējumus, kas varētu rasties ieguldītājam, tādas atlīdzības pārsvaru, kas atkarīga no peļņas, salīdzinot ar noteiktu atlīdzības lielumu, kā arī ieguldītāja pakārtotībai uzņēmēj sabiedrības bankrota gadījumā (...) [un] arī tiesību režīmu attiecībā uz ieguldījumu instrumentu, kas noteikts piemērotajās vietējās tiesību, reglamentējošās, finanšu un grāmatvedības normās, ja tās ir saskanīgas un attiecas uz kvalificēšanu”.

(35) Pārbaudot Vācijas norādītos argumentus un ieinteresētās personas (*IBG-Fonds*) informāciju, ko tā sniedza savos atzinumos saistībā ar lēmumu par procedūras uzsākšanu, Komisija ir izdarījusi šādus secinājumus.

a) Riski ieguldītājam

(36) Pamatojoties uz pamatnostādņēm, tika izskatīts riska apmērs, ko uzņēmies *IBG-Fonds*, un iespējamie zaudējumi. Šajā saistībā tika ņemts vērā, ka *IBG-Fonds* veiktie ieguldījumi uzņēmumu daļās bez balsstiesībām (līdzīgi, kā tas ir kredītinstrumentu gadījumā) neuzņemas pilnīgu risku, kā tas ir ieguldītāju gadījumā⁽¹⁴⁾. *IBG-Fonds* veiktie ieguldījumi uzņēmumu daļās bez balsstiesībām nekādā

gadījumā nav saistīti ar mērķa uzņēmuma zaudējumiem, kā tas būtu kapitāla līdzdalības gadījumos; pamatnostādņu 4.3.3. punktā tas ir skaidri norādīts kā kritērijs, lai izšķirtu starp pašu kapitāla instrumentiem un kredītinstrumentiem. Līdzīgi kā kredītinstrumentu jomā saskaņā ar līguma noteikumiem par *IBG-Fonds* veiktajiem ieguldījumiem uzņēmumu daļās bez balsstiesībām no uzņēmuma naudas plūsmas kapitāls ir jāatmaksā, pieskaitot procentus, ieskaitot no peļņas atkarīgo elementu. Tādēļ, pamatojoties uz riska apmēru, ko uzņemas ieguldītājs, un iespējamajiem zaudējumiem, *IBG-Fonds* veiktos ieguldījumus uzņēmumu daļās bez balsstiesībām var uzskatīt par kredīta finansēšanas instrumentiem.

b) Subordinācija

(37) Saskaņā ar pamatnostādņēm bija jāņem vērā ieguldītāja prasības maksātnespējas gadījumā. *IBG-Fonds* veiktie ieguldījumi uzņēmumu daļās bez balsstiesībām ir pakārtoti attiecībā pret kredītiem un citām svešām saistībām, bet tiem ir prioritāte attiecībā pret pašu kapitālu, un tie nekādā gadījumā nav saistīti ar mērķa uzņēmuma zaudējumiem, kas ir raksturīga kredītinstrumentu iezīme. Pakārtotība ir raksturīga aizdevumiem, kas nav nodrošināti vai ir daļēji nodrošināti prioritārajiem kreditoriem. Kaut arī pakārtotās prioritātes *IBG-Fonds* ieguldījumu uzņēmumu daļās bez balsstiesībām tiešām ir saistītas ar augstāku risku nekā zemas prioritātes aizdevumi, tomēr tās izlīdzina riskam atbilstošu procentu piemērošana. Tas nozīmē, ka pakārtotība attiecībā pret citiem kreditoriem nav pamats, lai uzskatītu *IBG-Fonds* veiktos ieguldījumus uzņēmumu daļās bez balsstiesībām kā kvazikapitāla ieguldījumu instrumentus.

c) Garantijas

(38) Saskaņā ar pamatnostādņēm kredītinstrumentam ir jābūt vismaz daļēji nodrošinātam. Ir jāņem vērā, ka 10 % līdz 30 % no *IBG-Fonds* veiktajiem ieguldījumiem uzņēmumu daļās bez balsstiesībām ir nodrošināti ar mērķa uzņēmumu kapitāla daļu īpašnieku garantijām. Zemās nodrošinājuma prasības ir izskaidrojamas ar to, ka uz tehnoloģijām orientētiem MVU, kas strauji attīstās, nav pietiekamas, augstvērtīgas garantijas. Turklāt, ņemot vērā *IBG-Fonds* veikto ieguldījumu uzņēmumu daļās bez balsstiesībām zemo līmeni, daļējs nodrošinājums, šķiet, ir pieņemams. *IBG-Fonds* veikto ieguldījumu uzņēmumu daļās bez balsstiesībām pakārtotība un daļējais nodrošinājums tiek atbilstoši ņemti vērā pie atlīdzības apmēra. Tādējādi ir konstatējams, ka *IBG-Fonds* veiktie ieguldījumi uzņēmumu daļās bez balsstiesībām ir daļēji nodrošināti atbilstoši pamatnostādņēm.

d) Atlīdzība

(39) Atbilstoši pamatnostādņēm fiksētajai atlīdzībai ir jābūt dominējošam atlīdzības elementam. *IBG-Fonds* veikto ieguldījumu uzņēmumu daļās bez balsstiesībām no peļņas atkarīgais elements vienmēr ir par vismaz 250 bāzes punktiem mazāks nekā fiksētās procentu likmes elements. Tā kā papildus kopējai atlīdzībai 13 % apmērā tiek izmaksāta vienreizēja, fiksēta atlīdzība, palielinās fiksētās atlīdzības daļa. Tādējādi *IBG-Fonds* veikto ieguldījumu uzņēmumu daļās bez balsstiesībām elements ar fiksēto procentu likmi ir atbilstoši pamatnostādņēm dominējošais atlīdzības elements.

⁽¹⁴⁾ Parasti ieguldītāji nodrošina kapitālu ilgtermiņā, bez tiesībām uz atmaksāšanu un nodrošinājuma. Par atlīdzību viņi iegūst pašu kapitāla daļu un saņem savu atlīdzību pēc tam, kad pārtrauc savu līdzdalību pēc ieguldījuma termiņa beigām.

- e) Īpašnieku un kontroles maiņas noteikumi
- (40) Pēc ieinteresētās personas iesniegtās visaptverošās informācijas pārbaudes Komisija nonāca pie secinājuma, ka *IBG-Fonds* veikto ieguldījumu uzņēmumu daļās bez balsstiesībām informācijas un īpašnieku un kontroles maiņas noteikumi ir līdzīgi nenodrošināto/daļēji nodrošināto zemas prioritātes kredītinstrumentu noteikumiem, kuru gadījumā parasti ir nepieciešama intensīva pārraudzība, kā arī detalizēta un tūlītēja informācija par uzņēmuma ekonomisko attīstību un kuros tiek noteikti īpaši finanšu indikatori vai vienošanās, kas uzņēmumam ir jāievēro. Tādēļ, ņemot vērā informācijas un īpašnieku un kontroles maiņas noteikumus, *IBG-Fonds* veiktie ieguldījumi uzņēmumu daļās bez balsstiesībām ir uzskatāmi par kredītinstrumentiem.
- f) Tiesības pārtraukt līgumu
- (41) Lēmumā par procedūras uzsākšanu Komisija atzina, ka *IBG-Fonds* nosacījumi saistībā ar tiesībām pārtraukt līgumu par ieguldījumiem uzņēmumu daļās bez balsstiesībām ir līdzīgi kredītinstrumentu nosacījumiem, ciktāl tas skar nosacījumu, ka līguma pārkāpuma, atrunāto noteikumu nepildīšanas, nepatiesas informācijas vai kontroles maiņas gadījumā ieguldījums var tikt pārtraukts. Komisija ņem vērā, ka atšķirīgā terminoloģija ir vienīgi veids, kā paust *IBG-Fonds* veikto ieguldījumu uzņēmumu daļās bez balsstiesībām īpatnības, salīdzinot ar standarta kredītinstrumentiem. Tādēļ, neņemot vērā terminoloģiskās atšķirības, *IBG-Fonds* veikto ieguldījumu uzņēmumu daļās bez balsstiesībām noteikumi par līguma pārtraukšanu ir līdzīgi standarta kredītinstrumentu noteikumiem.
- g) Tiesību un grāmatvedības normas un aplikšana ar nodokļiem
- (42) Komisija konstatē, ka, kā to pierādīja Vācija un *IBG-Fonds*, saskaņā ar atbilstošajiem Vācijas tiesību aktiem (civiltiesību, grāmatvedības un nodokļu jomā) un starptautiskajiem uzskaites procedūru noteikumiem (starptautiskajiem grāmatvedības standartiem (*IAS*)) *IBG-Fonds* veiktie ieguldījumi uzņēmumu daļās bez balsstiesībām ir uzskatāmi par raksturīgiem ieguldījumiem uzņēmumu daļās bez balsstiesībām un līdz ar to par kredītinstrumentiem.
- h) Secinājums
- (43) Pēc *IBG-Fonds* veikto ieguldījumu uzņēmumu daļās bez balsstiesībām ekonomiskās būtības pārbaudes, ņemot vērā šiem instrumentiem piemērotās tiesību, grāmatvedības un nodokļu tiesību normas, ir konstatējams, ka *IBG-Fonds* veiktos ieguldījumus uzņēmumu daļās bez balsstiesībām no ekonomiskā viedokļa var uzskatīt par kredītinstrumentiem.
- 6.2.2. Valsts atbalsts *IBG-Fonds* veiktajos ieguldījumos uzņēmumu daļās bez balsstiesībām
- (44) Komisija pārbaudīja *IBG-Fonds* veiktos ieguldījumus uzņēmumu daļās bez balsstiesībām atbilstoši EK līguma 87. pantam. Saskaņā ar EK līguma 87. panta 1. punktu "ar kopējo tirgu nav saderīgs nekāds atbalsts, ko piešķir dalībvalstis vai ko jebkādā citā veidā piešķir no valsts līdzekļiem un kas rada vai draud radīt konkurences izkropļojumus, dodot priekšroku konkrētiem uzņēmumiem vai konkrētu preču ražošanai, ciktāl tāds atbalsts iespaido tirdzniecību starp dalībvalstīm". Lai pasākumam varētu piemērot EK līguma 87. panta 1. punktu, ir jābūt izpildītiem četriem kritērijiem:
- a) pasākumā jābūt iesaistītiem valsts līdzekļiem;
- b) pasākumam jārada konkurences izkropļojumi vai to draudi, nodrošinot atbalsta saņēmējam priekšrocības;
- c) priekšrocībām jābūt selektīvām, t. i., pasākumam jāpiešķir selektīvas priekšrocības konkrētiem uzņēmumiem vai ekonomikas nozarēm;
- d) pasākumam jāietekmē tirdzniecība starp dalībvalstīm.
- (45) Lēmumā par procedūras uzsākšanu Komisija secināja, ka *IBG-Fonds* veiktie ieguldījumi uzņēmumu daļās bez balsstiesībām, ciktāl tie uzskatāmi par kredītinstrumentiem, atbilstoši 1997. gada paziņojumam ir uzskatāmi par kredītinstrumentiem, kas ir saderīgi ar tirgu. Šis instruments ir saderīgs ar tirgu arī atbilstoši 2008. gada paziņojumam, jo *IBG-Fonds* pārbauda katra uzņēmuma kreditrisku, ieskaitot pakārtotību maksātnespējas gadījumā un nodrošinājuma apmēru, un piemēro atbilstošas procentu likmes.
- (46) Tādējādi ir secināms, ka *IBG-Fonds* veiktie ieguldījumi uzņēmumu daļās bez balsstiesībām nav uzskatāmi par valsts atbalstu mērķa uzņēmumu labā EK līguma 87. panta 1. punkta izpratnē,
- IR PIENĒMUSI ŠO LĒMUMU.
1. pants
- Attiecībā uz ieguldījumiem uzņēmumu daļās bez balsstiesībām pasākums, ko Vācija vēlas īstenot ar *IBG Beteiligungsgesellschaft Sachsen-Anhalt mbH* starpniecību, nav valsts atbalsts EK līguma 87. panta 1. punkta izpratnē.

2. pants

Šis lēmums ir adresēts Vācijas Federatīvajai Republikai.

Briselē, 2008. gada 8. oktobrī

*Komisijas vārdā —
Komisijas locekle
Neelie KROES*
